

Komisja Porządku Publicznego, Zdrowia, Spraw
Społecznych i Samorządowych

**Sprawozdanie z realizacji powiatowego
programu rozwoju pieczy zastępczej
w roku 2024 w mieście Tychy**

7 kwietnia 2025

Powiatowy Program rozwoju pieczy zastępczej realizuje głównie zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, jakimi są: zapewnienie pieczy zastępczej, udzielanie świadczeń na rzecz rodzin zastępczych, działania profilaktyczne i współpraca pomiędzy instytucjami, których wspólnym celem jest wyposażenie rodzin i wychowanków w kompetencje pozwalające im w przyszłości na prawidłowe funkcjonowanie poza systemem pomocy. Pozwala również na zaplanowanie działań w zakresie profilaktyki i wspomagania opieki nad dzieckiem i rodziną, rozwijania i wspierania rodzinnych form opieki zastępczej oraz usamodzielniających się wychowanków.

Zgodnie z zarządzeniem Prezydenta Miasta Tychy z dnia 10 października 2011 roku Nr 0050/208a/2011 *organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej* został wyznaczony Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tychach. W Ośrodku utworzony został Dział Pieczy Zastępczej.

Zgodnie z założeniami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, Organizator rodzinnej pieczy zastępczej opracowuje i realizuje 3-letnie powiatowe programy dotyczące rozwoju pieczy zastępczej, zawierające między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych oraz programy podnoszące jakość świadczonych usług.

Na terenie miasta Tychy, w 2024 roku funkcjonowało łącznie 146 rodzin zastępczych, w tym: 96 spokrewnionych rodzin zastępczych (w których umieszczonych było 117 dzieci), 46 niezawodowych rodzin zastępczych (w których umieszczonych było 63 dzieci) oraz 5 rodzin zawodowych, w tym 3 pogotowia rodzinne, (w których przebywało 28 dzieci – stan na 31.12.2024r). jedna rodzina zawodowa od dnia 01/10/2024r. pełniącą funkcję pogotowia rodzinnego przeszła na emeryturę. Łącznie w 2024 roku w rodzinnej pieczy zastępczej przebywało 208 dzieci. W 2024 roku 21 dzieci opuściło rodziny zastępcze na terenie Miasta Tychy: czwórka dzieci powróciła pod opiekę rodzica biologicznego, trójka dzieci została umieszczona w innych rodzinach zastępczych na terenie miasta Tychy, troje dzieci zostało adoptowanych, jedenaścioro dzieci zostało umieszczonych w placówce opiekuńczo-wychowawczej w Tychach oraz poza miastem Tychy. Na przełomie ostatnich lat odnotować można lekką tendencję spadkową liczby rodzin zastępczych funkcjonujących w mieście Tychy.

W roku 2024 zostało związanych 9 niezawodowych rodzin zastępczych. Nadal najliczniejszą grupę stanowią rodziny zastępcze spokrewnione (w roku 2024 powstało ich 6). Wysoce odczuwalny jest deficyt zawodowych rodzin zastępczych, co skutkuje ograniczonymi możliwościami umieszczania dzieci w pieczy zastępczej na terenie miasta

Tychy.

Zgodnie z założeniami powiatowego programu rozwoju pieczy zastępczej, w celu zwiększenia liczby kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych, w 2024 roku promowano zastępcze formy opieki w prasie lokalnej oraz na stronach internetowych (utworzono stronę: bezpiecznarodzina.tychy.pl oraz podstronie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tychach: https://www.mops.tychy.pl/zapros_milosc/index.html, gdzie umieszczone zostały informacje dla osób zainteresowanych pełnieniem funkcji rodziny zastępczej). We współpracy z Urzędem Miasta kontynuowano prowadzenie kampanii na rzecz rodzicielstwa zastępczego „Zaproś Miłość”. W ramach kampanii ukazywały się artykuły prasowe. Rozdawane były ulotki oraz plakietki promujące rodzicielstwo zastępcze. W dniu 13 grudnia 2024r. podczas XVI Jarmarku Bożonarodzeniowego w Tychach rozpropagowywano ideę rodzicielstwa zastępczego, rozdawano ulotki oraz opłatki. Pracownicy Działu wraz z wolontariuszami aktywnie uczestniczyli w Jarmarku, omawiali rodzicielstwo zastępcze z osobami zainteresowanymi. Wysłano listy do parafii na terenie Miasta z prośbą o rozpowszechnienie idei rodzicielstwa zastępczego. Na terenie Miasta ukazały się bilbordy i plakaty, ulotki z informacjami o rodzicielstwie zastępczym, oklejone zostały autobusy komunikacji miejskiej. Dział Pieczy Zastępczej aktywnie prowadzi w mediach społecznościowych konto, w którym również propaguje rodzicielstwo zastępcze. Podczas roku 2024 trwały rozmowy z 17 rodzinami zainteresowanymi tworzeniem rodzinnej pieczy zastępczej. W wyniku rozmów 15 osób zadeklarowało chęć podjęcia roli rodziny zastępczej i złożyło prośby o udział w procedurze kwalifikacyjnej oraz w szkoleniu. Przeprowadzono jedną edycję szkolenia. W procedurze wstępnej kwalifikacyjnej wzięło udział 15 osób, które otrzymały kwalifikacje wstępne. Zapewniono wsparcie psychologiczne, pedagogiczne ok.100 osobom pełniącym funkcję rodzin zastępczych. Prowadzono regularne rozmowy indywidualne z 70 pełnoletnimi wychowankami pieczy zastępczej w celu wsparcia ich procesu usamodzielnienia. W okresie od września 2024r. cyklicznie (w każdy ostatni czwartek miesiąca) odbywają się warsztaty skierowane dla rodzin zastępczych, zmagających się z trudnościami w związku z pełnieniem swojej funkcji. Głównymi celami warsztatów były: doskonalenia kompetencji rodzicielskich, nabycie adekwatnych umiejętności radzenia sobie z emocjami w sytuacjach napięcia, pogłębianie wglądu w siebie, kształtowanie wrażliwości na własne emocje, pragnienia, potrzeby, wartości i cele oraz nabycie umiejętności stosowania adekwatnych komunikatów w relacji opiekun-dziecko.

Rodziny zastępcze kontynuowały uczestnictwo w programie diagnostycznym organizowanym przez Regionalny Ośrodek Pomocy Społecznej, gdzie małoletni przebywający w pieczy zastępczej konsultowani byli przez specjalistów z zakresu psychiatrii, psychologii i pediatrii. Po przeprowadzeniu diagnostyki rodziny otrzymały dalsze wsparcie specjalistów.

Prowadzono promocję rodzicielstwa zastępczego podczas pikniku, który odbył się w dniu 25 maja 2024r. - Piknik z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego, którego formułą było zaproszenie obecnych rodzin, jak również osób zainteresowanych tworzeniem pieczy zastępczej. Celem pikniku była integracja obecnych rodzin zastępczych, jak również udzielania szczegółowych informacji o idei rodzicielstwa zastępczego dla przyszłych kandydatów na rodzinę zastępczą. Na Piknik zostało zaproszonych 40 rodzin zastępczych, gdzie łączna liczba zaproszonych dzieci wynosiła ok. 70 wraz z dziećmi biologicznymi.

W roku 2024 w rodzinie zastępczej uzyskało pełnoletniość 17 osób.

Większość osób -14 pozostało w rodzinie zastępczej do czasu ukończenia szkoły nie dłużej jednak niż do 25 roku życia.

W roku 2024, osiem osób skorzystało z pomocy na zagospodarowanie w formie pieniężnej. Pomoc ta była realizowana zgodnie z planem usamodzielnienia wszystkich wychowanków, objętych procesem usamodzielnienia. W większości pomoc ta była realizowana na poprawę warunków mieszkaniowych lub zakup pomocy naukowej w postaci komputera. Wysokość pomocy wynosiła łącznie 19.747,00 zł.

8 osób skorzystało z pomocy pieniężnej na usamodzielnienie. Średnio wysokość tej pomocy wyniosła 6.678,00 zł. Pomoc ta była przeznaczona na zaspokojenie ważnej potrzeby życiowej, w tym: na poprawę warunków mieszkaniowych.

W roku 2024 łącznie procesem usamodzielnienia było objętych 63 osób opuszczające rodziny zastępcze, z czego

- 18 osób mieszkających na terenie naszego miasta i otrzymujących pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki z naszego ośrodka
- 18 osób objętych procesem usamodzielnienia na terenie naszego miasta, którzy tu zamierzają się osiedlić, z nimi jest prowadzona praca socjalna oraz wywiady środowiskowe przez pracowników naszego ośrodka. Osoby te otrzymują świadczenie z innych powiatów.
- 22 osoby, które nie otrzymują pomocy na kontynuowanie nauki, ale są w procesie usamodzielnienia
- 5 osób otrzymujących pomoc z tutejszego Ośrodka, ale mieszkających poza Tychami.

Ponadto na dzień 31.12.2024r. 29 wychowanków objętych procesem usamodzielnienia pozostaje w rodzinach zastępczych. Osoby mają wyznaczonych opiekunów usamodzielnienia, sporządzone programy usamodzielnienia. Wychowankowie nie otrzymują świadczeń na kontynuowanie nauki, ponieważ świadczenia na pokrycie kosztów zwianych z ich utrzymaniem otrzymują rodziny zastępcze do czasu ukończenia nauki nie dłużej jednak niż do ukończenia 25 roku życia.

W 2024r. w dwóch mieszkaniach treningowych w Tychach przebywało łącznie 11 osób w tym: 4 wychowanków rodziny zastępczej, 7 wychowanków placówek. Wszyscy mieszkańcy mają wyznaczonych opiekunów usamodzielnienia, sporządzone zostały indywidualne programy usamodzielnienia. Dodatkowo mieszkańcy podpisują regulamin pobytu w mieszkaniach treningowych. Wychowankowie mają możliwość pozostania w w/w mieszkaniu do czasu usamodzielnienia się, otrzymania mieszkania z zasobów gminy lub pozyskania środków na wynajem lokalu. Miesięczna opłata za pobyt ustalana jest na poziomie 10% dochodu własnego osoby w nim przebywającej, nie więcej jednak niż wynosi koszt utrzymania jednego mieszkańca. Zgodnie z Zarządzeniem nr 0050/16/2023 Prezydenta Miasta Tychy z dnia 16 stycznia 2024 wynosił 583,09 zł miesięcznie.

Obok rodzinnej pieczy zastępczej na terenie miasta Tychy funkcjonuje również instytucjonalna piecza zastępcza. W roku 2024 w mieście funkcjonowały trzy placówki opiekuńczo – wychowawcze typu socjalizacyjnego, obsługiwane przez Placówkę Pieczy Zastępczej „Kwadrat”: Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Nr 1 oraz Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Nr 2. Placówki łącznie dysponują 42 miejscami.

W Placówkach tych umieszczane są dzieci powyżej 10. roku życia, wymagające szczególnej opieki lub mające trudności w przystosowaniu się do życia.

W roku 2024 wydano 13 skierowań do placówki opiekuńczo – wychowawczej w Tychach. Na dzień 31.12.2024r. na umieszczenie w instytucjonalnej pieczy zastępczej oczekuje 15 dzieci.

W placówkach na dzień 31.12.2024 r. przebywało łącznie 67 wychowanków.

W roku 2024 placówki opuściło 21 wychowanków i rozpoczęło proces usamodzielnienia, z czego: 20 osób opuściło tyskie placówki opiekuńczo-wychowawcze: Placówkę Pieczy Zastępczej „Kwadrat”- 10 osób, Placówkę Opiekuńczo-Wychowawczą Nr 1 – 5 osób, Placówkę Opiekuńczo-Wychowawczą Nr 2 – 6 osób, (opiekunami usamodzielnienia zostali wyznaczeni wychowawcy placówek), z czego 21 osób podjęło współpracę z pracownikiem socjalnym Działu Pieczy Zastępczej

Wychowankowie placówek objęci są wsparciem psychologicznym, pedagogicznym oraz prawnym.

W związku z podnoszeniem kwalifikacji i doskonaleniem kadry zawodowej Działu Pieczy Zastępczej, pracownicy uczestniczyli w szkoleniu Kids'Skills – Ben Furman, spotkaniu sieciującym – forum pieczy zastępczej, oraz szkoleniach z zakresu FASD skierowanym dla pracowników Działu, jak również rodzin zastępczych.

Wszystkie powyższe działania były ukierunkowane na podniesienie standardu usług na rzecz szeroko rozumianej pieczy zastępczej i będą kontynuowane w kolejnych latach.